

Arbeidsveiligheid

Nieuwsbrief arbeidsveiligheid

juli 2016

Met deze nieuwsbrief informeert de vakgroep arbeidsveiligheid u over de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van arbeidsveiligheid binnen de brandweer. In dit laatste nummer voor de zomer leest u wat is er de afgelopen periode is bereikt en wat er de komende tijd staat te gebeuren.

Nieuwe secretaris vakgroep

Jeske Sluijk is gestart als nieuwe secretaris van de vakgroep arbeidsveiligheid. Ze vervangt Gert Bouw die heeft aangegeven het secretarisschap niet langer te kunnen combineren met zijn eigen functie binnen de VGGM. Jeske is werkzaam als medewerker opleiden, trainen, oefenen bij de Veiligheidsregio Utrecht waar ze ook als Manschap A actief is. Ze gaat zich als secretaris onder andere bezighouden met het voorbereiden van de vergaderingen van de kerngroep, het organiseren van netwerkdagen en het beheer van mijnbrandweer. Ze is te bereiken via j.sluijk@vru.nl.

Stand van zaken

Arbeidshygiëne

De RBC heeft in 2015 ingestemd met een vijf stappenplan ten aanzien van arbeidshygiëne. Van dit plan zijn de eerste twee stappen, de ontwikkeling van de handreiking schoon werken en het onderzoek 'rook als beroepsrisico', afgerond.

Alle regio's zijn inmiddels bezig met arbeidshygiëne en maken hierbij in meer of mindere mate gebruik van de handreiking schoon werken. Een ieder doet dat op zijn eigen manier. De handreiking laat een doel zien (schoner werken) maar hoe dat bereikt wordt is aan de regio's zelf. Met het implementeren

van de handreiking zijn er nog steeds veel zaken onduidelijk. Waarom houdt men het masker 3 minuten op en geen 5 minuten? Waarom gaan we nu pas schoner werken? Moet ik twee bluspakken hebben? Hoe groot is de kans dat ik ziek word? Zomaar een aantal vragen waar ook de vakgroep arbeidsveiligheid niet direct een antwoord op heeft.

Vervolgonderzoek

Om antwoord te krijgen op deze vragen wordt er nieuw onderzoek gestart. Een aantal van hen in Europees verband omdat arbeidshygiëne in andere landen ook sterk onder de aandacht is. Het kenniscentrum arbeidsveiligheid van het IFV is trekker van een aantal onderzoeken in opdracht van Brandweer Nederland.

Wat gaan we doen?

Allereerst zal de rapportage 'rook als beroepsrisico' uit 2015 worden aangevuld. Daarnaast wordt er onderzoek gestart naar stoffen die vrijkomen van of achterblijven in persoonlijke beschermingsmiddelen (met name kleding). Ook zal er samen met het veld worden gekeken naar maatregelen op het gebied van kleding.

In een later stadium zullen er gerichte onderzoeken worden opgestart over gevaarlijke stoffen in het lichaam. Verdere details hierover, en de andere onderzoeken, volgen later.

Deel je kennis via het forum arbeidshygiëne!

We staan pas aan het begin van het proces en heel veel dingen weten we nog niet. Uiteraard wordt er ook niet stilgezeten. In het land zijn er veel goede voorbeelden te vinden hoe regio's invulling geven aan schoner werken. Het is belangrijk om deze voorbeelden te delen zodat niet elke regio het wiel opnieuw hoeft uit te vinden. Maak hiervoor gebruik van mijnbrandweer, je districtsvertegenwoordiger of zoek contact via de website van Brandweer Nederland.

Er is inmiddels een landelijk forum arbeidshygiëne ingericht op mijnbrandweer. Hier kunnen betrokkenen hun kennis, informatie en ervaring delen. Wil je hier lid van worden? Stuur dan een e-mail met je gegevens naar arbeidsveiligheid@brandweernederland.nl

Stand van zaken

Arbocatalogus

Om arbeidsveiligheid binnen de brandweer de positie te geven die het verdient en om hier als Brandweer Nederland zoveel mogelijk gezamenlijk in op te trekken wordt er een Arbocatalogus ontwikkeld.

Eind 2015 is gestart met een inventarisatie hoe een Arbocatalogus voor de brandweer eruit zou kunnen zien. In een Arbocatalogus maakt de branche (werkgevers en werknemers) gezamenlijk afspraken hoe ze zullen voldoen aan doelvoorschriften van de overheid voor veilig en gezond werken. Een doelvoorschrift is een norm in de wet waaraan bedrijven zich moeten houden, bijvoorbeeld het maximale geluidsniveau. Uiteindelijk controleert de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid of men zich aan de gemaakte afspraken houdt.

Staatscourant

Op het moment dat de Arbocatalogus positief is getoetst én gepubliceerd in de Staatscourant is dat de stand der wetenschap en het niveau van veiligheid en bescherming voor alle werknemers in de sector. Er mag dan vanaf geweken worden maar dan moet bij een inspectie aantoonbaar gemaakt worden dat er een vergelijkbaar of hogere veiligheid en bescherming wordt geboden met hun maatregelen.

Praktisch

Een eerste opzet van de catalogus is, samen met een aantal brancherichtlijnen (asbest, schoon werken), begin dit jaar ter toetsing voorgelegd aan de Inspectie. Het resultaat van deze toetsing was negatief maar men gaf aan dat de brandweer op de goede weg is. Hierbij werd nogmaals benadrukt dat er vooral een praktische Arbocatalogus moet liggen met concrete producten en afspraken. Er wordt daarom voor een thematische opzet gekozen waarin de belangrijkste c.q. meest risicovolle thema's worden uitgewerkt. Hierbij kan er gedacht worden aan thema's als asbest, schoon werken en duiken.

Er volgt een landelijke inventarisatie welke thema's prioriteit hebben. Hierna volgt uitwerking per thema waarbij ook een beroep op het veld wordt gedaan voor kennis en expertise.

Van start

Steunpunt Brandweer

De brandweer valt onder de categorie van hoog risico beroepen binnen de publieke sector. De impact van ons werk kan soms groot zijn en kan het welzijn of de gezondheid aantasten.

Daarom wordt, vanuit goed werkgeverschap, collegiale opvang en nazorg (TCO/BOT/COT) aangeboden in de regio's. Hierbij staat de eigen veerkracht en het herstelvermogen van de brandweermens centraal. Arbeidsveiligheid is zowel voor de werkgever als werknemer een belangrijk thema. Het aanbieden van goed psychosociale (na)zorg sluit daar naadloos bij aan. Vanaf heden is daarom, naast de regionale collegiale opvang en nazorg, het landelijk Steunpunt Brandweer actief waar medewerkers met psychosociale klachten, hun familieleden, leidinggevenden, collega's en collegiale ondersteuners terecht kunnen. Het steunpunt is laagdrempelig, onafhankelijk en gegarandeerd vertrouwelijk.

Hoe werkt het?

Het steunpunt biedt direct toegang tot gespecialiseerde zorg. Het steunpunt is, via het gratis telefoonnummer 0800 – 1288 en het emailadres steunpuntbrandweer@de-basis.nl, makkelijk toegankelijk voor (oud-) brandweerm medewerkers en hun familieleden, leidinggevenden, collega's of collegiale ondersteuners zonder tussenkomst van een keuzemenu of receptionist.

De hulpvrager bereikt direct een gespecialiseerd maatschappelijk werker die advies kan geven of direct de juiste hulpverlener inschakelt. Het principe van getrapte zorg is hierbij van toepassing: niet meer zorg dan nodig, niet minder dan gewenst. Defensie en politie zijn de brandweer voorgegaan in een dergelijk steunpunt. Ook zij maken gebruik van stichting De Basis, een organisatie zonder winstoogmerk, en hebben daar goede ervaring mee. Het steunpunt brandweer is operationeel en 7 dagen per week van 08.00 tot 24.00 uur bereikbaar. Deze zomer worden alle brandweercollega's hierover geïnformeerd.

Instrument

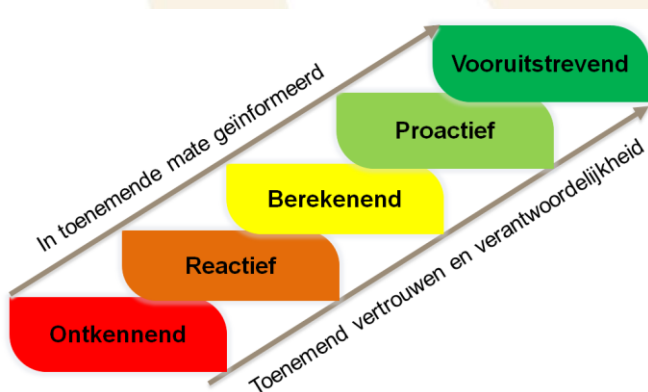
Veiligheidscultuur

Veiligheidscultuur is een bepalende factor voor veilig werken. Er kunnen oneindig plannen, procedures en regels worden gemaakt maar uiteindelijk moeten mensen het zelf 'tussen de oren' hebben.

Het district 3Noord van de vakgroep arbeidsveiligheid heeft een instrument (door)ontwikkeld dat veiligheidsregio's ondersteunt bij het meten c.q. inschatten van de Veiligheidscultuur binnen de organisatie. Deze meting heeft als belangrijkste doel om de dialoog over de Veiligheidscultuur handen en voeten te geven. Dit instrument is niet bedoeld om enkel en alleen een indicatie te krijgen van de positie op de veiligheidscultuurladder en is zeker niet bedoeld als vergelijking tussen veiligheidsregio's.

Methode

De handreiking veiligheidscultuur is gebaseerd op een eerder ontwikkeld instrument en aangevuld met de Hearts & Minds methode van Shell. Het instrument Veiligheidscultuur bevat stellingen en vragen die uiteindelijk leiden tot een score op de veiligheidsladder. Aan de hand hiervan wordt het gesprek met de betrokkenen aan gegaan wat uiteindelijk moet leiden tot een verandering van houding en gedrag en een verbetering van de veiligheidscultuur.

De veiligheidsladder

Vervolg

Uiteindelijk zal het instrument een plek krijgen in de Arbocatalogus om Veiligheidsregio's te ondersteunen bij het verbeteren van hun veiligheidscultuur. Heb je vragen of opmerkingen dan kun je contact opnemen met Kees Koning van de VR Groningen: kees.koning@vrgroningen.nl.

Incident uitgelicht

Explosies op Urk

Op vrijdag 3 juni vond er een grote gasexplosie plaats op Urk. Bij deze explosie is een woonhuis verwoest en in brand gevlogen.

Toen de brandweer ter plaatse was en bezig was met de blussing heeft er zich een tweede explosie voorgedaan. Daarbij zijn de naastgelegen woningen in de rij verwoest. De tweede explosie kwam voor de brandweer als een complete verrassing waarbij gelukkig geen slachtoffers zijn gevallen. De getroffen woningen konden na de explosies niet betreden worden om naar slachtoffers te zoeken. Uit veiligheidsoverwegingen is daarom de hulp van het STH-team Noord ingeroepen. Dit was de eerste inzet van dit landelijk ontwikkelde specialisme.

Inmiddels is er een (mono) leertafel gehouden waar de brandweerinzet uitvoerig is besproken. De terugkoppeling hiervan wordt nader uitgewerkt.

Vanuit de veiligheidsregio is het (multidisciplinaire) onderzoek nog in volle gang. Naar de oorzaak van de gasexplosies wordt eveneens onderzoek gedaan door verschillende inspecties.

Meer weten?

Wilt u meer informatie over of contact met de vakgroep arbeidsveiligheid? Bekijk dan [onze pagina](#) op www.brandweernederland.nl of stuur een e-mail naar arbeidsveiligheid@brandweernederland.nl